Institut for Matematik og Datalogi
Syddansk Universitet, Odense

27. november 2018
RF

Algoritmiske aspekter af RSA

Eksponentiering

Til RSA bruges tre positive heltal: n, e, og d. Beskeden, som skal krypteres, er et heltal $m < n$. Ligeledes er beskedens krypterede version et heltal $c < n$.

- Kryptering: beregn $c = m^e \pmod{n}$
- Dekryptering: beregn $m = c^d \pmod{n}$

Der er altså brug for effektivt at kunne eksponentiere, dvs. beregne x^k for positive heltal x og k. En naiv metode er at gange x sammen k gange: $x^k = x \cdot x \cdot x \cdot x \ldots x$. Dette bruger $k - 1$ multiplikationer. Flg. metode til at beregne x^k er langt hurtigere:

- Hvis $k = 0$, svar med 1 [da $x^0 = 1$ altid].
- Hvis $k \geq 1$ og k er lige: beregn $y = x^{k/2}$ og svar med $y \cdot y$ [da dette er lig $x^{k/2} \cdot x^{k/2} = x^{k/2+k/2} = x^k$].
- Hvis $k \geq 1$ og k er ulige: beregn $y = x^{(k-1)/2}$ og svar med $x \cdot y \cdot y$ [da dette er lig $x \cdot x^{(k-1)/2} \cdot x^{(k-1)/2} = x^{1+(k-1)/2+(k-1)/2} = x^k$].

Dette er en rekursiv algoritme, som i hvert rekursivt kald arbejder med samme x, men med en eksponent som er blevet mindst halveret. Derfor foretages der højst $\log k$ rekursive kald før eksponenten når under 1. Da hvert kald i sig selv udfører højst 2 multiplikationer, bliver det samlede antal multiplikationer højst $2 \log k$.

I RSAs tilfælde er x og k tal med 1024 bits eller mere (x er m og c ovenfor, og k er e og d, alle heltal af størrelse op til n, som typisk har dette antal bits). Hvis x og k har 1024 bits, vil x^2 have $2 \cdot 1024$ bits, x^3 have $3 \cdot 1024$ bits, etc.,

og x^k vil have $k \cdot 1024 \approx 2^{1024} \cdot 1024 = 2^{1024} \cdot 2^{10} = 2^{1034} \approx 10^{311}$ bits. Det vil kræve tæt på 10^{301} Gb RAM bare at gemme dette tal i hukommelsen!

I RSA ikke skal man dog heldigvis ikke bruge x^k, men $x^k \pmod n$, et tal der ikke har flere bits end n. For at beregne dette uden at konstruere tal med for mange bits undervejs, kan man bruge flg. simple faktum (kendt fra DM549 Diskrete Metoder til Datalogi, se *Rosen* side 256):

$$a \cdot b \pmod n \quad = \quad (a \pmod n) \cdot (b \pmod n) \pmod n$$

Dette betyder, at hvis vi bruger ovenstående rekursive algoritme, men altid undervejs med det samme *efter enhver multiplikation* erstatter det beregnede tal med dets værdi modulus n, så ender vi med samme resultat modulus n i sidste ende. Med andre ord kan vi beregne $x^k \pmod n$ ved følgende rekursive algoritme:

- Hvis $k = 0$, svar med 1.
- Hvis $k \geq 1$ og k er lige: beregn $y = x^{k/2} \pmod n$ og svar med $y \cdot y \pmod n$.
- Hvis $k \geq 1$ og k er ulige: beregn $y = x^{(k-1)/2} \pmod n$ og svar med $x \cdot (y \cdot y \pmod n) \pmod n$.

Nu har alle tal konstrueret undervejs ca. samme antal bits som n.

Finde talværdier til RSA

Til RSA bruges tre positive heltal: n, e, og d. Metoderne bag at finde disse beskrives nu:

- Tallet n findes som produktet af to primtal p og q, dvs. $n = pq$. Der findes effektive metoder (f.eks. Rabin-Miller-testen) til at teste, hvorvidt et givet tal er et primtal. Da man kan vise, at primtal ikke er specielt sjældne (primtalssætningen, der siger at antallet af primtal mindre end x er omtrent $x/\ln x$), finder man p og q ved at vælge tilfældige tal, og teste dem for, om de er primtal. Man stopper, når to primtal er fundet (hvilket forventet vil tage omtrent $\ln x$ forsøg). Hvis man gerne vil have n til at bestå af 1024 bits, vælger man tilfældige

tal med ca. 512 bits. Når p og q er fundet, vil $n = pq$ så have ca. $512 + 512 = 1024$ bits.

- Tallet e skal vælges, så $\gcd(e, n') = 1$ for $n' = (p-1)(q-1)$. Da Euclids algoritme (se afsnit 4.3.7 side 284–285 i *Rosen*) effektivt kan beregne $\gcd(e, n')$, findes e ved at kigge på tilfældige tal e med det rette antal bits, og teste dem for om $\gcd(e, n') = 1$, indtil man finder et, der opfylder dette. Sådanne tal kan vises ikke at være specielt sjældne – alle primtal e vil f.eks. opfylde det ønskede, medmindre n' er et multiplum af e. Det sidste er meget usandsynligt for tilfældige, store tal e, så man rammer ca. lige så nemt et sådant brugbar tal e som man rammer et primtal.

- Tallet d skal vælges, så $de = 1 \pmod{n'}$, for $n' = (p-1)(q-1)$. Her udnyttes at $\gcd(e, n') = 1$, hvilket betyder (se afsnit 4.3.8 side 285–287 i *Rosen*) at der findes heltal s og t sådan at $1 = se + tn'$. For disse gælder, regnet modulus n', at $1 = se + tn' = se = (s \pmod{n'})e$, så det ønskede d vælges som $s \pmod{n'}$. Da s og t kan beregnes med den udvidede udgave af Euclids algoritme, kan d findes effektivt, når e og n' kendes. Én version af den udvidede udgave af Euclids algoritme finder s og t ved at arbejde sig baglæns gennem beregningerne lavet at Euclids algoritme (forklaret med et eksempel i *Rosen* side 286). En anden version af samme algoritme finder s og t undervejs i Euclids algoritme (forklaret med et eksempel i *Rosen* side 287). På slides i DM534 er den anden version brugt.

Korrekthed af RSA

Korrektheden af RSA, dvs. at dekryptering og kryptering er hinandens inverse (at $c^d = (m^e)^d = m \pmod{n}$) når n, e og d er valgt som angivet ovenfor, blev vist til forelæsningen (og kan genfindes på side 317–318 i *Rosen*). Ingredienserne er Fermats lille sætning og den kinesiske restklassesætning. Korrekthedsbeviset er ikke emnet for noterne her.

Note: Alle referencer til *Rosen* er til 8. udgave (Global Edition) af *Discrete Mathematics and Its Applications*, Kenneth H. Rosen, 2018.